

Maakuntahallitus

Aika 24.08.2026 klo 09:32 - 11:29

Paikka Satamaravintola Tilus, Ainonkatu 35, Lappeenranta

Käsitellyt asiat

§	Otsikko	Sivu
§ 91	Kokouksen avaus	4
§ 92	Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	4
§ 93	Kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen	5
§ 94	Edellisen kokouksen pöytäkirja	6
§ 95	Lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta	7
§ 96	Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040: Tilannekatsaus	9
§ 97	Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaiksi ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta	10
§ 98	Lausunto: Luonnos valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä	11
§ 99	Etelä-Karjalan tavoitteet hallituskaudelle 2027-2031	12
§ 100	Lausunto Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta	13
§ 101	Lausunto ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmasta	21
§ 102	Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus	26
§ 103	Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi	27
§ 104	Hankintalain muutoksiin varautuminen ja tietohallinnon järjestäminen valmistelutyön tueksi	30
§ 105	Etelä-Karjalan liiton taloustilanne 6/2026	33
§ 106	Lähetekeskustelu Etelä-Karjalan liiton vuoden 2027 talousarviosta ja talous- ja toimintasuunnitelmasta vuosille 2027-2029	35
§ 107	Itä-Suomen neuvottelukunnan kokous	36
§ 108	Viranhaltijapäätökset 2.6.-17.8.2026	37
§ 109	Tiedoksi asiat	38
§ 110	Muut asiat	39
§ 111	Seuraava kokous	40
§ 112	Vuoden 2026 Etelä-Karjala-palkinnon myöntäminen	41
§ 113	Kokouksen päättäminen	42

Osallistujat

	Nimi	Tehtävä	Lisätiedot
Läsnä	Malm Niina	Puheenjohtaja	
	Lohko Eveliina	2. vpj	
	Tauriainen Jussi	Jäsen	§91-102
	Näivä Petri	Jäsen	
	Brandt-Ahde Linda	Jäsen	§106-113
	Rantanen Pia	Jäsen	
	Tiilikainen Kimmo	Jäsen	
	Holopainen Hanna	Jäsen	
	Kopra Jukka	Maakuntavaltuuston pj	§91-106
	Rehunen Kirsi	Maakuntavaltuuston 1. vpj	
	Vättö Heidi	Maakuntavaltuuston 2. vpj	
	Satu Sikanen	Esittelijä	
	Seppänen Olli	Sihteeri	
	Vainio Kirsi	Asiantuntija	
	Sonja Tynkkynen		§91-101
	Topi Suomalainen		§91-101
	Hanna Isbom		§91-101
	Laura Mikkola		§91-101
Poissa	Grönlund Joonas		
	Hiltunen Matti		

Allekirjoitukset

Niina Malm
puheenjohtaja

Olli Seppänen
pöytäkirjanpitäjä

Käsitellyt asiat

91 - 113

Pöytäkirjan tarkastus

Hanna Holopainen
pöytäkirjantarkastaja

Kimmo Tiilikainen
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävilläpito

Pöytäkirja asetetaan nähtäville 28.8.2026 Etelä-Karjalan liiton
internetsivuille: <https://liitto.ekarjala.fi/> 24.08.2026

Maakuntahallitus

§ 91

24.08.2026

Kokouksen avaus

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 91

Ehdotus

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Niina Malm avaa kokouksen.

Päätös

Maakuntahallituksen puheenjohtaja Niina Malm avasi kokouksen klo 9:32.

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 92

Kuntalain mukaan maakuntahallitus on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet eli vähintään 5 jäsentä on kokouksessa saapuvilla.

Ehdotus

Kokous todetaan lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Päätös

Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Kokouksen pöytäkirjan tarkastaminen

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 93

Maakuntahallituksen kokousten pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan vuorollaan aakkosjärjestyksessä kaksi hallituksen jäsentä tai varajäsentä puheenjohtajaa tai varapuheenjohtajia lukuun ottamatta. Tämän kokouksen pöytäkirjan tarkastusvuorossa ovat Jussi Tauriainen ja Kimmo Tiilikainen.

Ehdotus Maakuntahallitus valitsee Jussi Tauriaisen ja Kimmo Tiilikaisen tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Päätös Maakuntahallitus valitsi Hanna Holopaisen ja Kimmo Tiilikaisen tarkastamaan tämän kokouksen pöytäkirjan.

Edellisen kokouksen pöytäkirja

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 94

8.6.2026 kokouksen tarkastettu pöytäkirja on Etelä-Karjalan liiton kokouspalvelimella internetissä:

<https://ekarjala.oncloudos.com/cgi/DREQUEST.PHP?page=meeting&id=2026158>

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Maakuntahallitus

§ 95

24.08.2026

Lausunto Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 95
89/07.02.00/2026

Valmistelija

Sonja Tynkkynen
puh. +358 40 681 7163
sonja.tynkkynen@ekarjala.fi

Väylävirasto pyytää lausuntoa väyläverkon ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026–2034. Väyläviraston ohjelmakokonaisuuden muodostavat perusväylänpidon suunnitelma, suunnitteluohjelma, investointiohjelma ja ohjelmakokonaisuuden raportti, jotka toteuttavat valtakunnallista liikennejärjestelmäsuunnitelmaa eli Liikenne 12 -suunnitelmaa.

Ohjelmakokonaisuuden tavoitteena on lisätä läpinäkyvyyttä, tukea pitkäjänteistä päätöksentekoa ja helpottaa kokonaisuuden hahmottamista päättäjille, sidosryhmille ja kansalaisille. Ohjelmat on laadittu Liikenne 12 -suunnitelman rahoitusohjelman sekä kehys- ja talousarviopäätösten asettamissa rajoissa. Perusväylänpidon rahoitustaso on erittäin niukka ja väylien kehittämistarpeet ylittävät käytettävissä olevan rahoituksen moninkertaisesti.

Väylävirasto on asettanut lausuntopyyntöön joukon kysymyksiä, joihin se haluaa erityisesti sidosryhmien näkemyksiä. Kysymykset on esitetty Etelä-Karjalan liiton lausuntoluonnoksessa. Annettuja vastauksia hyödynnetään seuraavan ohjelmakokonaisuuden valmistelussa, joka on jo käynnissä.

Etelä-Karjalan liiton lausunto on valmisteltu yhteistyössä Etelä-Savon, Kainuun, Pohjois-Karjalan ja Pohjois-Savon maakuntien liittojen kanssa Itä-Suomen neuvottelukunnan hyväksymien hallitusohjelmatavoitteiden pohjalta. Valmistelussa on otettu huomioon myös Etelä-Karjalan omat tavoitteet maakunnan liikennejärjestelmän kehittämiseksi.

Lisätietoa ohjelmakokonaisuudesta on luettavissa osoitteesta <https://vayla.fi/ohjelmakokonaisuus> ja ohjelmakokonaisuuteen kuuluvat suunnitelmat löytävät alla olevista linkeistä:
[Perusväylänpidon suunnitelma 2026-2029](#)
[Suunnitteluohjelma 2026-2029](#)
[Väyläverkon investointiohjelma 2027-2034](#)
[Väyläviraston ohjelmakokonaisuus 2026-2034](#)

Etelä-Karjalan liiton lausuntoluonnos on liitteenä.

Asiaa esittelee kokouksessa liikenneasiantuntija Sonja Tynkkynen.

Ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon Etelä-Karjalan liiton lausunnoksi Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta vuosille 2026-2034.

Päätös

Maakuntahallitus

§ 95

24.08.2026

Lausunto hyväksyttiin kokouksessa tehdyin täydennyksin valmistelun yhteistyöhön, Lauritsalan ratapihan kehittämisen kiirehtimiseen ja erityistalousalueeseen liittyen.

Liitteet

- 1 Lausuntoluonnos Väyläviraston ohjelmakokonaisuudesta

Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040: Tilannekatsaus

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 96
20/07.00.00.01/2023

Valmistelija

Topi Suomalainen
puh. +358 40 358 0975
topi.suomalainen@ekarjala.fi

Maakuntahallitukselle on esitelty Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n suunnittelun tilannekatsauksia säännöllisin väliajoin. Lisäksi 13.10.2025 maakuntahallituksen kokouksessa on esitelty ekologisen verkoston teemaa ja 8.12.2025 kokouksessa elinkeinoelämän huomioimista.

Maakuntahallituksen kokoukseen on loppuvuoden aikana tulossa päätös Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta. Tähän kokoukseen liittyen tulee maakuntahallituksen varautua laajaan valmisteluaineistoon.

Kaavakartta sisältää yli 1700 karttakohdetta: pisteitä, viivoja ja alueita. Kaavaselostus kuvaa kaavaratkaisua. Kaavamerkinnot ja -määräykset-dokumentti sisältää kaavan yli 70:n kaavamerkinnot-kaavamääräykset. Suunnitteluratkaisujen perustelut ja kaavakohteluettelo-dokumentti sisältää perustelut eri kaavamerkintöjen käytölle ja luettelon kaavakohteista. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) sisältää kaavan vuorovaikutuksen esittelyn. Kaavatyötä varten on laadittu kaavan vaikutusten arviointi, jonka raportti kuvaa kaavaratkaisun eri vaikutuksia. Lisäksi kaavaa varten on laadittu Natura-arvioinnin tarveharkinta, rakennetun kulttuuriympäristön täydennysselvitys ja kohdekortit luonnon monimuotoisuuden ydinalueista ja ekologisista yhteystarpeista. Maakuntakaavatyöhön liittyviä, aiemmin valmistuneita selvityksiä on koottu kaavahankkeen www-sivulle: [Tausta-aineistot - Etelä-Karjalan liitto](#)

Kaava-asiakirjojen viimeistely on meneillään ja kun aineistot saadaan valmiiksi, tuodaan kokonaisuus maakuntahallituksen käsittelyyn. Maakuntahallitus päättää sitten kaavaluonnoksen nähtäville asettamisesta.

Ehdotus

Maakuntahallitus merkitsee tiedokseen Etelä-Karjalan maakuntakaava 2040:n tilannekatsauksen.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Maakuntahallitus

§ 97

24.08.2026

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 97

112/03.00.00/2026

Valmistelija

Topi Suomalainen
puh. +358 40 358 0975
topi.suomalainen@ekarjala.fi

Eduskunnan ympäristövaliokunta on pyytänyt 22.6.2026 saapuneella lausuntopyynnöllä Etelä-Karjalan liitolta kirjallista asiantuntijalausuntoa HE 70/2026 vp Hallituksen esitys eduskunnalle uudeksi alueidenkäyttölaki ja laeiksi eräiden siihen liittyvien lakien muuttamisesta. Lausunto pyydetään toimittamaan 4.9.2026 mennessä kirjallisesti ympäristövaliokunnalle sähköpostitse.

Lakiesitys: <https://www.eduskunta.fi/pdf/HE+70/2026>

Etelä-Karjalan liiton lausuntoluonnos on liitteenä. Lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä Suomen muiden maakuntien liittojen kanssa.

Asiaa esittelee kokouksessa aluesuunnittelupäällikkö Topi Suomalainen.

Ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy liitteen mukaisen lausunnon toimitettavaksi eduskunnan ympäristövaliokunnalle.
Asiakohta tarkistetaan kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.
Asiakohta tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

2 Aluidenkäyttölaki_lausunto_24082026_MH

Maakuntahallitus

§ 98

24.08.2026

Lausunto: Luonnos valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 98
109/03.00.00/2026

Valmistelija

Topi Suomalainen
puh. +358 40 358 0975
topi.suomalainen@ekarjala.fi

Ympäristöministeriö pyytää lausuntoja luonnoksesta valtioneuvoston asetukseksi alueidenkäytöstä. Lausunto pyydetään toimittamaan 31.8.2026 mennessä lausuntopalvelun kautta.

Alueidenkäyttöasetus liittyy uuteen alueidenkäyttölakiin, jota koskeva hallituksen esitys on tällä hetkellä eduskunnan käsittelyssä (HE 70/2026 vp). Alueidenkäyttöasetuksen on tarkoitus tulla voimaan samaan aikaan uuden alueidenkäyttölain kanssa.

Alueidenkäyttöasetuksessa annettaisiin uuden alueidenkäyttölain nojalla tarkempia säännöksiä kaavojen viranomaisneuvotteluista ja kaavaselostuksista sekä hankkeen ympäristövaikutusten arvioinnista kaavoituksen yhteydessä. Alueidenkäyttöasetuksen säätämisen yhteydessä voimassa olevasta maankäyttö- ja rakennusasetusta kumottaisiin kaavoitusta ja muuta alueidenkäyttöä koskevat säännökset.

Asetusluonnos: [luonnos alueidenkäyttöasetus.pdf](#)

Suurin osa maankäyttö- ja rakennusasetuksessa olleista säännöksistä on siirretty uuteen alueidenkäyttölakiin. Asetukseen alueidenkäytöstä sisältyy maakuntakaavaan liittyen vain määräykset maakuntakaavan kaavaselostuksesta ja kaavojen viranomaisneuvottelusta. Voimassa olevaan maankäyttö- ja rakennusasetukseen verrattaessa asetuserä ei sisällä merkittäviä muutoksia.

Ehdotus

Maakuntahallitus päättää, että se ei anna lausuntoa asiasta.
Asiakohta tarkistetaan kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.
Asiakohta tarkastettiin kokouksessa.

Etelä-Karjalan tavoitteet hallituskaudelle 2027-2031

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 99
126/06.00/2026

Valmistelija

Hanna Isbom
Puh. +358 50 413 8299
hanna.isbom@ekarjala.fi

Etelä-Karjalan liiton tavoitteena on vaikuttaa tulevan vaalikauden hallitusohjelmaan ja edistää siten maakunnan yhteistä etua. Tavoitteiden keskiössä on alueen elinvoiman vahvistaminen, aluetalouden uudistuminen ja hyvän elämän edellytykset Etelä-Karjalassa. Muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa vaaditaan kansallisia ja EU-tason toimia kaakkoisrajan elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamiseksi. Tavoitteet on laadittu yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Yhteyspäällikkö Hanna Isbom esittelee Etelä-Karjalan tavoitteet hallituskaudelle 2027-2031.

Ehdotus

Hyväksytään Etelä-Karjalan tavoitteet hallituskaudelle 2027-2031 liitteen mukaisesti. Annetaan liiton henkilöstölle valtuudet tehdä aineistoon teknisiä ja stilistisiä muutoksia.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Liitteet

- 3 EK_hallitusohjelmataavoitteet 2027 versio 1 / 14.8.2026
- 4 EK_hallitusohjelmataavoitteet 2027 MH 24.8.2026

Lausunto Suomen ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 100
119/07.03.00/2026

Valmistelija

Laura Mikkola
puh. +358 40 1390 173
laura.mikkola@ekarjala.fi

Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus luonnon ennallistamisesta (EU) 2024/1991 astui voimaan 18.8.2024. Asetuksen tarkoituksena on tukea luontotyyppien suotuisan suojelutason saavuttamista mm. ennallistamalla heikentyneitä tai palauttamalla jo hävinneitä luontotyyppiesiintymiä. Asetuksen toimeenpanoa varten jäsenmaat laativat kansalliset ennallistamissuunnitelmat ja toteuttavat tarvittavat esiselvitykset ja vaikutusarviot niiden ennallistamistoimenpiteiden määrittämiseksi, jotka ovat tarpeen asetuksessa säädettyjen ennallistamistavoitteiden saavuttamiseksi. Uusin tieteellinen näyttö on huomioitava valmistelussa. Ennallistamissuunnitelmassa tulee tunnistaa synergiat muun muassa ilmastonmuutoksen hillitsemisen ja siihen sopeutumisen kanssa sekä olemassa olevan linkittyvän lainsäädännön toimeenpanon kanssa. Suunnitelmassa tulee myös tunnistaa asetuksen tavoitteiden kannalta ristiriitaiset kannustimet.

Kansallinen ennallistamissuunnitelma päivittyy vaiheittain. Ensimmäinen luonnosversio on toimitettava EU:n komissiolle 1.9.2026 mennessä. Siinä määritellään, millä keinoilla asetuksen tavoitteet saavutetaan vuoteen 2030, 2040 ja 2050 mennessä. Luonnoksen perusteella käynnistyvät keskustelut EU-komission kanssa suunnitelman tavoitteista, toimenpiteistä ja rahoituksesta. Suunnitelma päivitetään komission palautteen perusteella ja lopullinen versio toimitetaan komissiolle syyskuuhun 2027 mennessä. Toimeenpanon alkuvaiheessa ennallistamissuunnitelman toimenpiteitä kohdennetaan erityisesti suojelualueille ja valtion maille. Vapaaehtoisuus on ennallistamissuunnitelman keinovalikoimassa keskeistä. Toimenpiteissä yhteensovitetään ennallistamistavoitteet, huoltovarmuus, ruuantuotanto, taloudelliset vaikutukset ja yritysten kilpailukyky.

Ennallistamissuunnitelman toimeenpano tulee vaikutusten arvioinnin mukaan tuottamaan merkittäviä ja laaja alaisia yhteiskunnallisia hyötyjä. Ympäristövaikutusten lisäksi hyötyvät ihmisten hyvinvointi, talous ja yhteiskunnan toimintakyky. Ennallistaminen parantaa ekosysteemien toimintakykyä ja palauttaa niiden tuottamia ekosysteemipalveluita eli kuten puhdasta vettä, pölytystä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista. Vesistöt hyötyvät erityisesti valuma alueilla tehtävistä toimista, kuten soiden ennallistamisesta ja ravinnekuormituksen vähentämisestä, mikä voi parantaa järvien ja pienvesien vedenlaatua. Vedenlaadun paraneminen heijastuu vapaa ajan asumiseen, vesistöjen virkistyskäyttöön ja matkailuun tuottaen myös aluetaloudellisia hyötyjä. Rautjärven Hiitolanjoki on hyvä esimerkki vesistöennallistamisen monihyötyisyydestä.

Euroopan metsäpalojen yhteydessä on Luonnonvarakeskuksesta todettu, että talousmetsiksi kuivatetut turvemaat ovat Suomessa suuren määrän vuoksi iso paloriski kuivina kesinä. Niiden strateginen ennallistaminen onkin ilmastonmuutoksen mahdollisesti aiheuttamien lisääntyvien hellejaksojen vuoksi merkittävä varautumista ja turvallisuutta lisäävä toimenpide. Suomessa noin neljännes ja Etelä-Karjalassa hieman yli 10 prosenttia metsistä on turvemetsiä.

Ennallistamisasetuksen toimeenpanoon liittyy myös tunnistettuja haasteita, erityisesti jos toimet koetaan velvoittaviksi tai paikallisista olosuhteista irrallisiksi. Ilman riittäviä kannusteita, korvauksia ja joustoja ennallistaminen voi aiheuttaa taloudellisia menetyksiä tai epävarmuutta maanomistajille ja elinkeinoille sekä heikentää hyväksyttävyyttä. Lisäksi hallinnollinen kuormitus ja vaikutusten epätasainen alueellinen kohdentuminen voivat hidastaa toimeenpanoa, mikä korostaa huolellisen kohdentamisen ja oikeudenmukaisen toteutuksen merkitystä.

Vaikutukset maaseudun elinvoimaan, yritystoimintaan ja paikallistalouteen vaihtelevat alueittain ja riippuvat erityisesti korvaus ja kannustejärjestelmien toimivuudesta. Hyväksyttävyyden kannalta ratkaisevaa on, että haitat korvataan oikeudenmukaisesti ja hyödyt näkyvät paikallisesti. Samalla ennallistaminen voi mahdollistaa uusia elinkeinomahdollisuuksia ja yhteistyötä. Hyväksyttävyyttä tukee maanomistajien vapaaehtoisuuteen perustuva lähestymistapa sekä alueellisen yhteistyön ja viestinnän onnistuminen ennallistamissuunnitelman jalkauttamisessa.

Ennallistamissuunnitelman laatimisen ohjausryhmä, jossa oli kaikkien hallituspuolueiden edustus, laati työn alussa ennallistamissuunnitelman laatimiselle reunaehdot. Reunaehdoissa korostetaan kustannustehokkaita, monivaikuttaisia ja oikeudenmukaisia toimia, joilla voidaan samanaikaisesti vahvistaa luonnon monimuotoisuutta, tukea elinkeinojen toimintaedellytyksiä ja turvata kansalaisten perusoikeudet. Vapaaehtoiset keinot ovat keskeinen osa keinovalikoimaa. EU-asetuksen tarjoamat joustot hyödynnetään Suomen kannalta parhaalla tavalla.

Lausuntoa on valmisteltu yhteistyössä Kymenlaakson liiton ja Kaakkois-Suomen elinvoimakeskuksen kanssa. Etelä-Karjalan liiton ympäristöasiantuntija on kokouksessa paikalla esittelemässä ennallistamissuunnitelmaa ja vastaamassa kysymyksiin.

Asiakohta tarkistetaan kokouksessa.

Lausunto

Yleiset kommentit ennallistamissuunnitelmaluonnoksesta

Tavoitteiden kohdentamattomuus ja toimenpiteiden konkretisoinnin puute eivät anna ennallistamissuunnitelman vaikuttavuudesta ja onnistumisen edellytyksistä riittävää kuvaa. Samalla arviota ennallistamissuunnitelman ympäristövaikutuksista (SOVA) ei ole liitetty suunnitelmaan, vaikka suunnitelmalla nimenomaan tavoitellaan myönteisiä ympäristövaikutuksia. Maakunnalliset luonnon monimuotoisuusohjelmat, joita parhaillaan

laaditaan useimmissa Suomen maakunnissa, on niin ikään jätetty suunnitelmaluonnoksen ulkopuolelle. Priodiversity LIFE-hankkeessa sekä muilla rahoituksilla laadittavat maakunnalliset monimuotoisuusohjelmat edistävät toimenpiteiden kohdentamista ja konkretisoivat alueellisesti tehokkaita toimenpiteitä. Samalla ne lisäävät alueellista yhteistyötä ja viestintää, joita pidetään onnistumisen edellytyksinä ennallistamissuunnitelman jalkauttamisessa. Monimuotoisuusohjelmat myös tuottavat suuret määrät ympäristötietoa maakunnista. Monimuotoisuusohjelmien tuottamat hyödyt sekä ennallistamissuunnitelman ja monimuotoisuusohjelmien synergia tulisikin huomioida jatkovalmistelussa.

Matkailuelinkeinoa ei suunnitelmassa huomioida hyödynsaajana eikä matkailusektorin edustajia ole otettu mukaan suunnitelmaluonnoksen valmisteluun. Itäisen Suomen potentiaali luontomatkailussa on hyvä ja ennallistamistoimet voivat vauhdittaa sitä huomattavasti, kuten Rautjärven Hiitolanjoella toteutettu virtaveden ennallistaminen osoittaa. Matkailulliset näkökulmat tulisikin ottaa vahvemmin huomioon suunnitelman jatkovalmistelussa.

Määritelmien ja tavoitteiden osittainen puuttuminen, toimenpiteiden konkretisoinnin puute sekä määrällisten tavoitteiden kohdentamattomuus eivät mahdollista suunnitelman tarkkaa vaikutusten arviointia ja lausumista siitä näkökulmasta. Esimerkiksi harjumetsien ja boreaalisten metsien määrittely sekä pinta-alatavoitteet ovat Etelä-Karjalan näkökulmasta keskeisiä asioita.

Etelä-Karjala kuuluu alueisiin, joiden toimintaympäristö on muuttunut olennaisesti itärajan sulkeutumisen seurauksena. Etelä-Karjalan elinvoima perustuu merkittävältä osin metsätalouden, metsäteollisuuden ja niihin liittyvien palveluiden muodostamaan arvoketjuun. Alueen elinvoiman vahvistaminen, uusien investointien houkuttelu ja työpaikkojen säilyttäminen ovat erityisen tärkeitä tavoitteita myös ennallistamistoimenpiteiden toteutuksessa. Kaakkoisrajalla kaikkien kehittämistoimien, myös ennallistamisen, pitää olla osa sellaista strategista kehittämistyötä, jolla luodaan elämisen edellytyksiä ja tulevaisuuden uskoa alueeseen. Samalla muuttuneessa geopoliittisessa tilanteessa luonnon ennallistamisen vaikutuksia huoltovarmuuteen sekä kytkemistä maanpuolustukseen tulee tarkastella osana kansallista kokonaisturvallisuutta.

Kommentit luontotyyppien ja lajien tilan parantamisen tavoitteisiin (artiklan 4 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ennallistamisasetuksen artikla 4 velvoittaa jäsenmaita ottamaan käyttöön ennallistamistoimet, joilla parannetaan asetuksen liitteen I eli luontodirektiivin luontotyyppien tilaa. Luontotyyppien on yhteensä 68 ja ne on jaettu kuuteen luontotyyppiryhmään. Jäsenvaltioiden tulee parantaa luontotyyppien esiintymien tilaa niin, että ennallistamistoimet kattavat 2030 mennessä vähintään 30 % kaikkien luontotyyppien yhteenlasketusta ei-hyvässä tilassa olevasta pinta-alasta, 2040 mennessä vähintään 60 % kunkin luontotyyppiryhmän ei-hyvässä tilassa olevasta pinta-alasta ja 2050 mennessä vähintään 90 % kunkin luontotyyppiryhmän ei-hyvässä tilassa olevasta pinta-alasta. Asetuksessa ei oleteta, että ennallistettavat

luontotyyppien esiintymät olisivat tavoitevuonna palautuneet hyvään tilaan, vaan määrävuoteen mennessä on toimenpiteillä luotava edellytykset sille, että luontotyyppi voi ajan myötä saavuttaa hyvän tilan.

Suomi esittää neljän yleisimmän suoluontotyyppin (aapasuot, boreaaliset keidassuot, puustoiset suot sekä vaihettumis- ja rantasuot) osalta v. 2050 ennallistamistavoitteeksi vain noin 30 prosenttia ennallistamisasetuksen mukaisen 90 prosentin sijaan. Perusteluna asetuksen vaatimusta pienemmän tavoitteen valinnalle on se, että rajalliset resurssit eivät riitä edes pitkällä aikavälillä kaikkien laajapinta-alaisten suoluontotyyppien täysmääräiseen ennallistamiseen ja samalla kustannukset olisivat kohtuuttomat suhteessa saavutettavaan monimuotoisuushyötyyn. Luonnon monimuotoisuuden turvaamisen kannalta on tärkeämpää kohdentaa ennallistamistoimet ja resursointi tasaisemmin kaikkiin luontotyyppiryhmiin kuin vain neljään hyvin laajapinta-alaiseen suoluontotyyppiin.

Etelä-Karjalan liitto toteaa, että tiettyjen yleisimpien suotyyppien ennallistamisen alhaisempi tavoite on panos-tuotos-mielessä perusteltua. Liitto huomauttaa, että kriteeristö ei kuitenkaan saa muodostua sellaiseksi, että eteläisemmällä suotyyypeillä ennallistaminen jää marginaaliseksi, vaan halukkaiden maanomistajien tulee voida toteuttaa tuettua ennallistamista. Metsäluontotyyppejä koskevia pinta-aloja ei ilmoiteta luonnosversiossa, koska Suomelle tärkeiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää neuvotteluja komission kanssa mm. kansallisten joustojen käytöstä, pinta-aloista ja tulkinnoista sekä vapaaehtoisen suojelun rahoituksesta. Etelä-Karjalan liitto pitää harmillisena metsäluontotyyppejä koskevien tavoitteiden ja määritelmien puuttumista, koska metsäluontotyypit ovat keskeinen ennallistamisen kohde. Myös kohdentamisen puuttuminen kaikista jo asetetuista määrällisistä tavoitteista ei mahdollista lausumista alueellisesta näkökulmasta.

Kommentit meriekosysteemien ennallistamistavoitteisiin (artiklan 5 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luvut 2-3)

Ei kommentteja.

Kaupunkiekosysteemialueiden rajauksiin liittyvät kommentit /

Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Kaupunkiympäristöjen osalta on linjattu, että Suomessa kaupunkiekosysteemialueiden mahdollisia rajaustapoja ovat kaupunkikeskustat ja –klusterit (UCC) tai kaupunkikeskustat ja –klusterit täydennettynä paikallisesti soveltuvalla lähialueella (UCC+lähialue). Mahdolliset lähialueet on määritelty käyttäen 1 km² karttaruutuja. Etelä-Karjalassa artikla 8 koskee Imatraa ja Lappeenrantaa. Etelä-Karjalan liitto pitää tärkeänä, että mikäli kaupunkiekosysteemialueiden rajauksia on jossakin vaiheessa ennallistamissuunnitelman toimeenpanoa tarkistettava, olisi siihen luotu mahdollisimman joustava menettely.

Kommentit jokien ennallistamistavoitteisiin (artiklan 9 tavoitteisiin vastaaminen) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Artikla velvoittaa jäsenmaita kartoittamaan pintavesien kytkeytyneisyyden keinotekoiset esteet ja laatimaan suunnitelman vanhentuneiden esteiden poistamiseksi. Suomi esittää jokien kytkeytyneisyyden parantamiseksi 157

nousuesteen poistamista. Lausuntoaineistossa ei ole esitetty esteiden sijaintitietoja. Etelä-Karjalan liitto pitää nousuesteiden poistamista ja samalla virtavesistön luonnollisten toimintojen palauttamista lähtökohtaisesti kannatettavana. Rautjärvellä toteutettu Hiitolanjoen kunnostaminen on hyvä esimerkki siitä, miten virtavesistön kunnostaminen on monihyötyistä tuottaen luonnon lisäksi positiivisia vaikutuksia virkistyskäytölle, matkailulle, yhteisöllisyydelle ja samalla aluetaloudelle.

Kommentit pölyttäjäkantojen ennallistamistavoitteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Suunnitelmaluonnoksessa mainitaan, että Suomessa on laajat seuranta-aineistot pölyttäjistä ja niiden tilanne on valtakunnallisesti katsottuna melko vakaa.

Etelä-Karjalan liitto huomauttaa, että Suomessa tiedot pölyttäjien tilasta ovat Suomen ympäristökeskuksen mukaan olleet monilta osin puutteellisia ja pitkäjänteistä seurantatietoa on kerätty vain yö- ja päiväperhosista. Vasta vuonna 2022 on käynnistynyt kattava pölyttäjäseuranta ja samalla on laadittu kansallinen pölyttjästrategia ja toimenpidesuunnitelma. Vähäisen aiemman datan, pölyttjästrategian sekä sitä varten laadittujen tausta-aineistojen perusteella ei voida tehdä päätelmiä Suomen pölyttäjien tilanteesta, vaan seurantatietoa tarvitaan lisää. Suomessa kaikkien riittävästi tunnettujen eliölajien uhanalaisuutta on arvioitu viidesti ja uhanalaisten pölyttäjien määrät ovat kasvaneet kaikissa tärkeissä pölyttjäryhmissä. Useimmiten uhanalaisuuden pääasiallisena syynä on erilaisten niittyjen ja muiden avointen elinympäristöjen umpeenkasvu.

Maatalousindikaattoreiden valintaan ja turvemaan määritelmään liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ei kommentteja.

Metsäindikaattoreiden valintaan liittyvät kommentit / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 3)

Ennallistamisasetus velvoittaa jäsenmaita saamaan metsäluonnon monimuotoisuutta mittaavien metsälintujen indeksin sekä kuuden indikaattorin kehityssuunta kasvavaksi. Jäsenmaa voi jättää yhden seuraavista indikaattoreista pois: a) kuolleet maapuut, b) kuolleet pystypuut, c) eri-ikäisrakenteisten metsien osuus, d) metsien kytkeytyneisyys, e) orgaanisen hiilen määrä, f) sellaisen metsän osuus, jossa valtalajina ovat luontaiset puulajit, g) puuston monilajisuus. Suomi jättää pois indikaattorin "orgaanisen hiilen määrä". Etelä-Karjalan liitto toteaa, että valitut kuusi indikaattoria ovat metsien monimuotoisuuden näkökulmasta hyvin oleellisia. Metsämaan hiilitaselaskennassa on erinäisiä haasteita ja poisvalinta on tehty asianmukaisin perustein.

Kommentit heikentämättömyysvelvoitteen kansallisen toimeenpanon ja joustavaan soveltamiseen. Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto luku 6.

Heikentämättömyysvelvoitteen kansallista toimeenpanoa valmistellaan erillisessä lakihankkeessa, josta järjestetään oma erillinen lausuntokierros valmistelun edetessä.

Heikentämättömyysvelvoitteen toimenpiteissä linjataan, että valtion rahoittamien ja toteuttamien ennallistamistoimien tavoiteltuja vaikutuksia ei saa myöhemmin heikentää. Hyvässä tilassa olevien luontotyyppien ja hyvään tilaan ennallistettujen lajien esiintymispaikkojen heikentämättömyys varmistetaan luonnonsuojelulakiin lisättävillä säädöksillä koskien hankkeen tai suunnitelman aiheuttaman heikennyksen arviointia. Tarvittaessa voidaan velvoittaa ekologista kompensatiota turvaamaan heikentymättömyys. Heikentämättömyysvelvoite ei koske erittäin tärkeän yleisen edun mukaisia hankkeita tai suunnitelmia, joille ei ole vaihtoehtoisia ratkaisuja. Etelä-Karjalan liitto toteaa, että taloudellisesta ja ekologisesta näkökulmasta jo rahoitettujen ja toteutettujen kohteiden kohdalla pyrkimys pysyvään heikentymättömyyteen on paras vaihtoehto. Lainsäädäntöä koskeva hallituksen esitys on tulossa syksyllä, jolloin säädösten sisältö tarkentuu.

Kommentit erityisesti luontotyyppi ja lajitavoitteita (artikla 4) sekä jokien vapauttamista (artikla 9) tukeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Luontotyyppejä ja lajitavoitteita koskevat toimenpiteet ovat esimerkiksi Helmi-elinympäristöohjelman laajentaminen ja tehostaminen sekä METSO-ohjelman tavoitteiden kytkeminen ennallistamissuunnitelmaan vuosina 2031-2040. Molemmat ohjelmat perustuvat vapaaehtoisuuteen ja ovat maanomistajalle yksi lisävaihtoehto maiden käyttötavaksi. Etelä-Karjalan liitto pitää molempien ohjelmien kehittämistä ja laajentamista tärkeänä. Resurssien riittävyys on turvattava ja samalla huolehdittava, että ohjelmien valintaperusteissa säilyy alueellinen tasapuolisuus. Etelä-Karjalassa ei juurikaan ole vanhoja metsiä ja puolet metsistä on alle 40-vuotiaita. Valintaperusteissa tulisikin mahdollistaa suojeluverkoston täydentäminen myös monimuotoisuuspiirteiltään kehittyvien metsien liittäminen mukaan.

Soiden tilan parantamiseksi esitetään toimenpiteenä kokonaissuunnitelman laatimista. Etelä-Karjalan liitto haluaa korostaa, että suunnitelmallinen toteutus on ilman muuta tärkeää, mutta vähintäänkin suunnittelun rinnalla olisi jo aloitettava konkreettinen ennallistamistyö. Etelä-Karjalassa on haasteena pirstaleinen maanomistus, joka saattaa hidastaa tai kokonaan estää suokokonaisuuksien ennallistamisen. Asian ratkominen edellyttäisi vähintäänkin kattavaa neuvontaa ja tukijärjestelmää.

Samalla Etelä-Karjalan liitto huomauttaa, että useissa toimenpiteissä selvitetään ja kehitetään, kun luonnon tila edellyttäisi mahdollisimman ripeitä käytännön toimia. Tiedeyhteisö sekä esimerkiksi alueelliset luonnon monimuotoisuusohjelmat tuottavat jatkuvasti uutta luontotietoa ja kaukokartoitusmenetelmien kehittyessä tietoa karttuu koko ajan lisää. Resursseja tulisikin siis ensisijaisesti suunnata jo tutkitun ja tuotetun tiedon jalkauttamiseen uusien selvitysten sijaan.

Vieraslajien osalta toimenpiteissä ehdotetaan laadittavaksi kattava, yksityiskohtainen selvitys vieraslajien torjuntatarpeista. Kattava selvitys vie aikaa ja vaatii paljon resursseja, ja usein maanomistajilla on vieraslajien esiintymät hyvin selvillä. Myös alueelliset olosuhteet ovat hyvin erilaisia, joten selvitystyötä tulisi laatia tarkemmalla kuin valtakunnallisella tasolla. Etelä-Karjalan liitto pitäisikin tärkeänä suunnata resursseja suoraan torjuntatyöhön sekä alueellisiin selvityksiin. Etelä-Karjala laatii

ensimmäisenä maakuntana alueellista vieraslajiohjelmaa, jolla tähdätään tehokkaampaan yhteistyöhön, tiedonkulkuun ja haitallisten vieraslajien hävittämiseen.

Virtavesistä poistettavien nousuesteiden tavoitemäärä vuoteen 2030 mennessä on 55, mikä vapauttaa jo aiemmin poistetut esteet mukaan lukien 2 242 jokikilometriä. Esteiden poisto on arvioitu voitavan toteuttaa Nousu-ohjelmalla ja yksityisin varoin. Nousu-ohjelma edellyttää hankkeilta 50 % yksityistä rahoitusta. Etelä-Karjalan liitto pitää tavoitetta kannatettavana, mutta samalla esittää huolestuneisuutensa liittyen yksityisen rahoituksen keräämisen epävarmuuteen. Nousu-ohjelman määräraha on Orpon hallituskaudella harmillisesti lähes puoliintunut.

Kommentit erityisesti meri- ja vesiekosysteemien (artikla 5) ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Ennallistamisasetuksen vesiympäristöä koskeviin tavoitteisiin pääseminen edellyttää vesien- ja merenhoitosuunnitelmien täysimääräistä toimeenpanoa. Laajassa yhteistyössä kuusivuotiskausittain laadittavat suunnitelmat tähtäävät vesien hyvän tilan saavuttamiseen, mutta nykyinen toteutus ja rahoitus ei ole riittävällä tasolla ennallistamisasetuksen tavoitteiden saavuttamiseksi. Vesien- ja merenhoitosuunnitelmien lakisääteisiä toimia täydentäviä toimenpiteitä toteutetaan mm. Ahti- ja CAP-ohjelmien kautta. Ahti-ohjelman kehittäminen on yksi ennallistamissuunnitelmaluonnoksen toimenpide. Etelä-Karjalan liitto pitää kiireellisenä ja erittäin kannatettavana peltomaan parantamiseen, ravinteiden kierrätyksen tehostamiseen ja vesistökunnostuksen tehostamista Ahti-ohjelmaa tehostamalla.

Kommentit kaupunkiekosysteemialueiden kaupunkivihreää ja latvuspeittoa lisääviin toimenpiteisiin (artikla 8) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Ei kommentteja.

Kommentit erityisesti pölyttäjäkantojen ja maatalousekosysteemien ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin (artiklat 10 ja 11) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Ei kommentteja.

Kommentit erityisesti metsäekosysteemien ennallistamista tukeviin toimenpiteisiin (artikla 12) / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Metsiin kohdentuvissa toimenpiteissä mm. kehitetään talousmetsien luonnonhoidon käytäntöjä ja toimenpiteiden kohdentamista. Lisäksi edistetään luontotiedon saatavuutta sekä lisätään metsänomistajien ja metsäammattilaisten osaamista. Samalla lisätään talousmetsien ilmastokestävyyttä, koska mitä enemmän lajeja ja rakennepiirteitä metsistä löytyy, sitä parempi resistenssi niillä on erilaisia stressitekijöitä vastaan. Metsäindikaattoreiden kytkeminen Kansalliseen metsästrategiaan sekä alueellisiin metsäohjelmiin lisää toteutuksen ja seurannan järjestelmällisyyttä. Alueelliset metsäohjelmat tavoittelevat toimenpiteillään mm. metsien elivoimaisuuden ja monimuotoisuuden vahvistamista ja niitä toimeenpannaan laajassa yhteistyössä. Monimuotoisuutta ylläpitävien

Maakuntahallitus

§ 100

24.08.2026

toimenpiteiden yleistäminen talousmetsissä myös yhteensovittaa talousmetsien hyödyntämisen ja monimuotoisuuden edistämisen missioita.

Kommentit tietopuutteiden ja seurantavelvoitteiden täyttämiseksi ehdotettuihin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 4)

Etelä-Karjalan liitto pitää tietopuutteiden paikkaamista koskien luontotyyppejä ja niiden tilaa kannatettavana. Lisääntyvä tieto hyödyttää esimerkiksi kaavoitustyötä.

Kommentit suunnitelman kustannuksiin ja rahoituspohjaa koskeviin toimenpiteisiin / Materiaali: ennallistamissuunnitelman yhteenveto (luku 5)

Ennallistamisen arvioidaan maksavan noin miljardin vuodessa ajalla 2026-2031. Vuotuinen rahoitusvaje on noin 400 miljoonaa. Sitä suunnitellaan katettavaksi useista rahoituslähteistä. Kehittyvä luonnonarvomarkkina on yksi esimerkki yksityisen rahan lisääntymisestä ennallistamistyössä. Haitanaiheuttajien rahaston perustaminen vesistöjen kalataloudellisten kunnostusten tehostamiseksi voisi edistää Nousu-ohjelman toteutusta, mikäli rahastolla voidaan kattaa yksityisen rahoituksen osuutta. Myös maankäytön muutosten hinnoittelu mainitaan toimenpiteissä, mutta ennen käyttöönottoa on mekanismin soveltuvuutta arvioitava huolellisesti. Etelä-Karjalan liitto pitää tärkeänä tehdä perinpohjainen ja erityisesti maanomistajille kohdistuvia vaikutuksia tarkasteleva arvio. Käyttöönottoa ei tule tehdä, mikäli hinnoittelu tulee aiheuttamaan kohtuutonta haittaa maanomistajille tai elinkeinoille. Etelä-Karjalan liitto huomauttaa lisäksi, että NRPP-varoin ei ole edellytyksiä lisäpanostuksiin. Mikäli EU-rahoitusta odotetaan lisää, sen on löydettävä muista lähteistä.

Ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy lausuntoehdotuksen Etelä-Karjalan liiton lausunnoksi.

Asiakohta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Keskustelun aikana Kimmo Tiilikainen teki lausuntoon täydennysehdotuksen soiden etupainotteisen ennallistamisen hyödyistä maanpuolustuksessa. Täydennysehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Lausunto hyväksyttiin täydennettynä.

Asiakohta tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

5 Kansallisen ennallistamissuunnitelman luonnoksen yhteenveto

Lausunto ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmasta

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 101
120/07.03.00/2026

Valmistelija

Laura Mikkola
puh. +358 40 1390 173
laura.mikkola@ekarjala.fi

Suomen ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelma (sosiaalinen ilmastosuunnitelma) on osa kansallista ja eurooppalaista ilmastopolitiikan kokonaisuutta, jossa keskeisenä tavoitteena on edistää vihreää siirtymää sosiaalisesti oikeudenmukaisella tavalla. Suunnitelman laatiminen liittyy EU:n sosiaaliseen ilmastorahastoon (Social Climate Fund), jonka tarkoituksena on tukea haavoittuvassa asemassa olevia EU-kansalaisia ja yrityksiä, kun päästökauppa laajenee koskemaan tieliikennettä ja rakennusten erillislämmitystä (ETS2). Rahoituksen käyttöön saamiseksi jäsenvaltioiden edellytetään laativan sosiaalinen ilmastosuunnitelma, jossa kuvataan ne kansalliset toimenpiteet, joilla haavoittuvia kotitalouksia, mikroyrityksiä ja liikenteen käyttäjiä tuetaan siirtymässä.

Suomen kansallisessa suunnitelmassa esitetään toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on lieventää päästökaupan laajentamisen aiheuttamia sosiaalisia vaikutuksia ja ehkäistä energiaköyhyyttä ja liikenneköyhyyttä fossiilisten polttoaineiden käytön kustannusten kasvaessa. Toimet kohdennetaan erityisesti niihin ryhmiin ja alueisiin, joihin kustannusvaikutuksen kohdistuvat voimakkaimmin.

Lausuntoa on valmisteltu usean asiantuntijan yhteistyönä elinvoimayksikössä.

Asiakohta tarkastetaan kokouksessa.

Lausunto

Toimenpide Rakennusten energiatehokkuusneuvonta kuluttajille ja mikroyrityksille (suunnitelman osio 2.1.1.1)

Etelä-Karjalan liitto pitää tärkeänä varmistaa, ettei päällekkäisyyttä nykyisen energianeuvonnan kanssa synny. On myös oleellista, että kohderyhmä tavoitetaan kattavasti. Haavoittuvimmassa asemassa olevat kansalaiset eivät välttämättä pysty syystä tai toisesta aktiivisesti etsimään tietoa ja ratkaisuja energiaköyhyyden aiheuttamaan ahdinkoon, joten palvelua tulee aktiivisesti pystyä tarjoamaan kohderyhmälle. Suunnitelmaa tarvitaan myös mikroyritysten tavoittamiseen, koska yritykset eivät juurikaan ole käyttäneet ainakaan tähän asti Etelä-Karjalassa energianeuvonnan palveluja. Nykyisillä kehittämishankkeilla yritys kohtaista neuvontaa on tehty de minimis-toimena. Tämä tulee huomioida mikroyritysten neuvonnan toimeenpanossa.

Toimenpide Energia-avustukset asunto-osaakeyhtiöille (suunnitelman osio 2.1.1.2)

Etelä-Karjalan liitto huomauttaa, että toimenpiteen kirjausten mukaan energiaremonttiavustukset maksetaan aina vasta sen jälkeen, kun korjaustoimenpiteet on tehty ja energiatehokkuuden parantuminen osoitettu. Tämä asettaa taloyhtiöt hyvin hankalaan tilanteeseen rahoituksen suhteen, koska useilla kohderyhmään kuuluvilla taloyhtiöillä ei ole riittävää omaa rahoitus- ja lainanottokykyä. Etelä-Karjalan liitto pitää harmillisena, että ilmalämpöpumppujen asentaminen toimenpiteenä on rajattu pois. Se olisi myös omakotiasujille sopiva ja taloudellisesti monia muita vaihtoehtoja kevyempi ratkaisu. Etelä-Karjalan liitto pitää tärkeänä, että tuki voi auttaa juuri niitä taloyhtiöitä, jotka eivät välttämättä saa riittäviä remonttilainoja. Tuen hakemisen tulee olla mahdollisimman yksinkertaista.

Geopoliittinen tilanne ja ulkomaiset omistukset ovat paikoin ajaneet taloyhtiöitä itäisessä ja kaakkoisessa Suomessa suuriin vaikeuksiin ja jopa konkurssiin. Etelä-Karjalan liitto pitääkin hyvänä, että avustus voi tukea ahdingossa olevia taloyhtiöitä ja säilyttää omaisuuden arvoa samalla kun energiankulutus alenee. Paikallisten verkostojen, kuten Lappeenrannan kaupungin perustaman taloyhtiöfoorumin hyödyntäminen tiedottamisessa on kannatettavaa.

Etelä-Karjalan liitto näkee, että toimenpide tulisi kohdistaa myös omakotiasujille. Maaseutualueilla on paljon huonokuntoisia ja vanhoja omakotitaloja, jotka kuuluvat haavoittuvaan väestönsaahan ja joiden energiatehokkuutta voisi parantaa monilla pienilläkin toimenpiteillä.

Riittävä tiedotus ja tuki auttavat kohderyhmää hyödyntämään avustumahdollisuutta täysimääräisesti.

Toimenpide Avustukset energiatehokkuuden parantamiseen valtion tukemille asuntoyhteisöille (suunnitelman osio 2.1.1.3)

Ei kommentoitavaa.

Toimenpide Henkilöauton romutuspalkkio yksityishenkilöille (suunnitelman osio 2.2.1.2)

Etelä-Karjalan liitto muistuttaa, että käytetyn sähköauton käyttö- ja korjauskustannukset saattavat olla mittavat. Pienituloisen kotitalouden voi olla haastava selvittää jo pelkästä hankintakustannuksesta, saati sitten muista kustannuksista. Sähköautoon liittyy myös latausinfra, jonka rakentaminen kotitalouksiin on myös kustannuserä. Toimenpiteen vaikuttavuutta lisäisikin hankittavan ajoneuvon laajentaminen myös sähköpyöriin, toki hieman pienemmällä korvauksella.

Toimenpide Raskaan kaluston hankintatuki mikroyrityksille (suunnitelman osio 2.2.1.3)

Etelä-Karjalan liitto huomauttaa, että biokaasu tulisi ehdottomasti saada mukaan instrumenttiin. Biokaasun tuotanto on paikallisten kiertotalousekosysteemien ja kasvihuonekaasupäästöjen kannalta erittäin tärkeässä roolissa ja sen käyttöä tulisi edistää yhtenäisesti eri strategioiden, ohjelmien ja instrumenttien välityksellä. Lisäksi biokaasu on raskaan liikenteen päästöjen alentamisessa sähköistämistä realistisempi ja ajankohtaisempi vaihtoehto. Kehittymätön akkuteknikka hidastaa raskaan liikenteen sähköistämistä, joten SCF:n aikaikkunassa biokaasun jakeluverkon kehittäminen on vaikuttavampi keino. Sähköinen bussiliikennekin koskettaa vain kaupunkeja/kaupunkiseutuja.

Toimenpide Alueellisen joukkoliikenteen tuki (suunnitelman osio 2.2.1.4)

Liikenteen kustannusten lisääntyessä haavoittuvimmassa asemassa olevat kansalaiset ja yritykset sijoittuvat taustatietojen mukaan pääasiassa maaseudulle. Etelä-Karjalan väestö- ja asumisolosuhteet vahvistavat tämän havainnon. Liikkumismuotojen tukialueiksi ei voikaan harvaan asutussa maassa valita vain kaupunkeja tai kaupunkiseutuja, jolloin varsinaiset kohderyhmät jäävät pitkälti tukitoimien ulkopuolelle. Lukuisilla alueilla ja kunnilla on ollut erilaisia kokeiluja ja hankkeita joukkoliikenteen parantamiseksi ja niiden löydökset tulisivatkin olla oppina toimenpiteiden määrittelyssä. Etelä-Karjalan liitto kannattaa myös innovatiivisuuden, alueellisen erikoistumisen sekä joukko-/kutsuliikenteen mahdollistamista toimenpiteiden alla. Esimerkiksi erilaisten palvelujen mobilisointi voisi paitsi lievittää liikenneköyhyyttä tuomalla palvelut haja-asutusalueelle, mutta samalla aktivoida taloudellista toimeliaisuutta, mikä olisi koko Suomen etu.

Toimenpide Kutsuliikenteen tuki (suunnitelman osio 2.2.1.5)

Alueellinen kokemus on, että osa aiemmin toteutetuista kutsuliikennekokeiluista on ollut toimivia, mutta joko kaatunut tai vaarassa kaatua korkeisiin kustannuksiin. Kuntien talouden heikentyessä on riski, että kutsuohjattu asiointiliikenne on ensimmäisenä vähennyslistalla, joten tukimuodon tulisi mahdollistaa myös kolmannen sektorin osallistumisen kutsuliikenteen järjestämiseen.

Osa kokeiluista on törmännyt lainsäädännön muodostamiin esteisiin. Lainsäädännön pullonkaulat olisivat ensiarvoisen tärkeää ratkaista, jotta kokeilu- ja kehitystyö voivat päästä kunnolla etenemään.

Toimenpide Kävelyn ja pyöräliikenteen infrastruktuuri-investoinnit (suunnitelman osio 2.2.1.6)

Toimiva ja turvallinen infrastruktuuri edistää kävelyä ja pyöräilyä. Haja-asutusalueilla toimiva ja turvallinen kävelyn ja pyöräilyn infrastruktuuri voivat edistää paikallisten asukkaiden liikkumisen lisäksi myös matkailukohteiden saavutettavuutta ilman autoa.

Toimenpiteiden arvioidut vaikutukset (suunnitelman osio 3)

Suunnitelman toimenpiteiden arviointia haastaa laaja aineisto ja puutteellinen yhteenveto. Selkeämpi panos-tuotos vertailu antaisi kuvaa toimenpiteiden vaikuttavuudesta ja kustannusrakenteesta.

Muut huomiot suunnitelmaan ja toimenpiteisiin

Etelä-Karjalan liitto muistuttaa, että digitaalinen köyhyys on usein saman väestöryhmän ongelma kuin mitä energia- ja liikenneköyhyys koskettaa, mikä voi vaikuttaa esimerkiksi tukimuodoista tiedottamiseen ja tukien hakemiseen. Palveluja on keskitetty ja keskitetään edelleen, minkä seurauksena kaupunkien ulkopuolella asuvat joutuvat matkustamaan entistä pitempiä matkoja palveluihin. Samaan aikaan palveluja on siirretty ja siirretään verkkoon, mikä toisaalta vähentää liikkumistarvetta ja on sen vuoksi hyvä suuntaus. Viestintäverkot eivät ole kuitenkaan kehittyneet samaa tahtia palvelujen keskittämisen ja etäpalvelujen kehittämisen kanssa. 3G-verkon alasajo on entisestään heikentänyt harvaan asuttujen alueiden tietoliikenneyhteyksiä. Digitaaliseen köyhyyteen liittyen Etelä-Karjalan liitto ehdottaa, että toimenpiteisiin lisättäisiin vielä avustukset valokuituverkkojen rakentamiseen ja hankkimiseen. Viestintäverkkoja kehittämällä parannetaan palvelujen saavutettavuutta ja vähennetään liikkumistarvetta, mikä vähentää liikenteen päästöjä.

Etelä-Karjalan liitto muistuttaa, että vaikka tällä hetkellä suunnitelmassa ei tunnisteta päällekkäisyyksiä EAKR-rahoituksen kanssa, niin myös jatkossa tulee varmistaa ettei päällekkäisyyttä mikroyritysten energianeuvonnan osalta synny.

Suunnitelman toimenpiteiden toteutusta tulee seurata aluetasolla paitsi vaikuttavuuden, myös tavoitteen mukaisen kohdistumisen toteamiseksi. Kohdentamisen kriteeristön tulee suunnata tuet vain sille haavoittuvimmille väestöosille ja taloyhtiöille. Itäisessä Suomessa energiaköyhyys ja liikenneköyhyys kietoutuvat usein yhteen pitkien etäisyyksien, haja-asutuksen, ikääntyvän rakennuskannan sekä rajaseudun muuttuneen geopoliittisen tilanteen kanssa.

Etelä-Karjalan liitto toivoo, että kaikkien toimenpiteiden hakeminen järjestetään mahdollisimman helpoksi. Suunnitelmassa todetaan, että kohderyhmiä ei tueta hakemisessa, mutta toiveena on että jostakin on tarvittaessa saatavissa apua, ettei tukien hyödyntäminen jää hakuprosessin hankaluuksien vuoksi vaillinaiseksi.

Ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy lausuntoehdotuksen Etelä-Karjalan liiton lausunnoksi.

Asiakohta tarkastetaan kokouksessa.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Asiakohta tarkastettiin kokouksessa.

Liitteet

- 6 Luonnos ilmastotoimien sosiaalisen tuen suunnitelmasta

Maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 102

Ehdotus

Maakuntajohtaja kertoo katsauksessaan ajankohtaisista Etelä-Karjalan asioista. Merkitään ajankohtaiskatsaus tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi maakuntajohtajan ajankohtaiskatsaus, jossa käsiteltiin seuraavia asioita:

- Maakuntien liittojen tehtäviä ja asemaa koskevan selvityksen tilannetta
- EU-rahoituksen ajankohtaisia asioita
- Etelä-Karjalan siirtymistä kokonaisuudessaan korkeimpaan investointitukialueeseen
- Käynnistyvää maailmanpankin selvityshanketta
- Erityistalousalueen ajankohtaisia asioita
- Afrikkalaisen sikaruton leviämisen tilannekatsausta Kaakkois-Suomessa
- Etelä-Karjalan maakuntaportaalien integrointia Etelä-Karjalan internet-sivujen alle
- Kotkaniemi-foorumin kuulumisia
- Maakuntapäivän 30.10. ajankohtaisia asioita
- Tulevien eduskuntavaalien vaikutusta liiton viestintään

Merkittiin, että Jussi Tauriainen poistui kokouksesta asian käsittelyn aikana klo 10:40.

Lausunto hallituksen esityksestä eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 103
111/03.00.00/2026

Valmistelija

Heli Gynther
puh. +358 40 4855 109
heli.gynther@ekarjala.fi

Valtiovarainministeriö on julkaissut [lausuntopyynnön](#) luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle matkailijaveroa koskevaksi lainsäädännöksi. Lausunto tulee antaa lausuntopalvelu.fi -sivustolla 31.8.2026 mennessä.

Lausuntoehdotus:

Etelä-Karjalan liitto kiittää mahdollisuudesta lausua matkailijaverolaista. Liitto suhtautuu matkailijaveron käyttöönottoon ja matkailuverolakiin varovaisen myönteisesti, mutta tiedostaen siihen liittyvät haasteet. Etelä-Karjalan liitto on lausunnon valmistelun yhteydessä kartoittanut alueen suurimpien kuntien ja matkailun alueorganisaation kantoja aiheeseen. Matkailijaveron käyttöönotossa nähdään sekä hyötyjä että riskejä.

Alueemme matkailu on viime vuosina kohdannut poikkeuksellisen rakenteellisen muutoksen Venäjältä suuntautuneen matkailun äkillisen ja pitkäkestoisen päättymisen vuoksi. Tämä on tuonut Etelä-Karjalaan tarpeen suunnata resursseja uusiin asiakassegmentteihin, markkinointiin ja saavutettavuuden parantamiseen sekä samalla uudistaa matkailun kehittämisen rahoituspohjaa. Tässä haastavassa tilanteessa matkailijavero voi oikein toteutettuna mahdollistaa matkailun pitkäjänteistä kehittämistä ja alueen elinvoiman vahvistamista.

Esityksen mukaan lailla annettaisiin kunnille mahdollisuus ottaa käyttöön kunnan alueella tapahtuvaan vastikkeelliseen majoittamiseen kohdistuva vero. Kyseessä olisi uusi ja uudentyyppinen kunnallisen verotusoikeuden piiriin kuuluva vero. Matkailijaveron voidaan läpikulkuerän tyypisenä verona katsoa rinnastuvan arvonlisäveroon.

Lakiesityksen mukaan matkailijavero olisi arvoperusteinen vero eli 2-5 prosenttia majoituksen arvonlisäverottomasta hinnasta. Arvoperusteisen veromallin pohjalta matkailijaveron euromääräinen vaihtelu voi olla suurta eri majoitusten välillä. Arvoperusteinen veromalli on arvioitu kuitenkin toteutettavuuden, valvottavuuden ja yhdenvertaisuuden kannalta paremmaksi vaihtoehdoksi kuin määräperusteinen malli. Määräperusteisessa veromallissa vero määräytyisi euromääräisenä esimerkiksi majoitusvuorokausien tai majoittujien lukumäärän perusteella.

Etelä-Karjalan liiton näkemyksen mukaan prosenttivero voi nostaa korkeatasoisen majoituksen verorasituksen huomattavan suureksi ja vaikeuttaa alueen kansainvälistä kilpailukykyä. Siksi pidämme tärkeänä selvittää vielä mahdollisuutta arvoperusteisen prosenttiveron sijaan ottaa

käyttöön kiinteä 1–3 euron vero henkilöltä ja yöltä. Euromääräinen vero olisi asiakkaalle ymmärrettävä ja ennakoitava sekä vastaisi Euroopassa yleistä käytäntöä.

Esityksen mukaan matkailijaveron käyttöönotto olisi kunnille vapaaehtoista. Veron soveltaminen kunnan alueella perustuisi kunnanvaltuuston päätökseen. Vero koskisi vain niitä kuntia, jotka ovat päättäneet ottaa veron käyttöön, ja niitä majoituksia, jotka tapahtuvat kyseisten kuntien alueella. Veroa sovellettaisiin yhdenmukaisesti koko kunnan alueella ja koko kalenterivuoden ajan kerrallaan. Matkailijaveron tuotto tilitettäisiin yleiskatteellisena tulona sille kunnalle, jonka alueella majoittaminen tapahtuu.

Etelä-Karjalan liitto pitää hyvänä sitä, että kunnilla on päätäntävalta veron käyttöönotosta. Tämä tosin vaikuttaa majoitusyritysten, kuntien ja alueiden väliseen kilpailukykyyn, jos vain osassa kunnista matkailijavero on käytössä ja valittavissa on samankaltainen kohde eri kunnassa. Siksi on toivottavaa, että päätöksiä veron käyttöönotosta tehdään yhtenäisesti yksittäistä kuntaa isommilla matkailualueilla. Matkailuyrityksillä ja -toimijoilla on oltava tasapuoliset toimintaedellytykset, ja vero ei saa vääristä kilpailua usean kunnan muodostaman matkailualueen sisällä. Matkailutoimijat ovat myös nostaneet esiin lisäbyrokratian erityisesti pienille majoitusyrityksille, mökkivuokraajille ja sesonkiloonteisille toimijoille. Veron käyttöönoton yhteydessä pitäisi varmistaa yritysten hallinnollisen taakan minimointi.

Etelä-Karjalan liiton mielestä olisi parempi, jos vero tulee voimaan koko Suomessa ja kunnan päätösvalta kohdistuu vain veron määrään. Matkailualueittain tapahtuva vapaaehtoinen yhteensovittaminen ei yksin takaa pysyvää kilpailuneutraaliteettia, sillä päätökset voivat vaihdella kunnittain ja vuosittain. Etelä-Karjalan kohteet kilpailevat lisäksi muiden Suomen matkailualueiden kanssa, eivät vain maakunnan sisällä. Valtakunnallinen malli ehkäisisi verottomuudella kilpailua, helpottaisi matkailijoille suunnattavaa viestintää ja yksinkertaistaisi usean kunnan alueella toimivien yritysten järjestelmiä. Paikallinen harkintavalta säilyisi, kun kunta päättäisi veron tasosta laissa säädetyllä vaihteluvälillä.

Keskeinen haaste lakiesityksen mukaisessa matkailijaverossa liittyy yleiskatteellisuuteen. Laki tarjoaa kunnille mahdollisuuden kerätä matkailutoiminnasta yleiskatteellisia tuloja, jotka kunta voi käyttää haluamaansa tarkoitukseen. Jotta matkailijavero olisi matkailuyritysten ja myös matkailijoiden näkökulmasta oikeutettu, tulisi sen tuotto kohdistaa puhtaasti kestäväen matkailun toimintaedellytysten kehittämiseen ja tämä avoimesti myös viestiä.

Etelä-Karjalan näkökulmasta kiinnostava kysymys on erityisesti se, vahvistaako vero matkailun edellytyksiä vai muodostuuko siitä lisäkustannus tilanteessa, jossa alue hakee uusia kansainvälisiä matkailijavirtoja Venäjän rajan sulkemisen jälkeen. Maakunta ei ole kasvutilanteessa, vaan pyrkii vakiinnuttamaan ja pitämään kiinni alueen palvelutarjonnasta. Matkailuveron käyttöönotto edellyttäisi tarkkaan harkittuja viestinnällisiä panostuksia, jotta se ei vähentäisi alueen kiinnostavuutta ja vaikuttaisi mielikuviin.

Maakuntahallitus

§ 103

24.08.2026

Ehdotus

Maakuntahallitus hyväksyy lausuntoehdotuksen Etelä-Karjalan liiton lausunnoksi.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Hankintalain muutoksiin varautuminen ja tietohallinnon järjestäminen valmistelutyön tueksi

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 104
125/02.00/2026

Valmistelija

Olli Seppänen
puh. +358 40 139 0175
olli.seppanen@ekarjala.fi

Hankintalain muutos, siirtymäajat ja vaikutukset

Kesäkuussa on tullut voimaan eduskunnan hyväksymät hankintalain muutokset, jotka muuttavat merkittävästi kuntien ja kuntayhtymien mahdollisuuksia hankkia jatkossa palveluita sidosyksiköiltään. Lakimuutoksen keskeisin sisältö on osakeyhtiömuotoisia sidosyksiköitä koskeva vähintään 10 prosentin omistusosuusvaatimus, jota sovelletaan siirtymäajan jälkeen 1.7.2027 alkaen. Hankintayksiköiden tulee irtisanoa sopimukset sidosyksiköidensä kanssa päättymään 30.6.2027 mennessä mikäli tämä omistusvaatimus ei täyty.

Hankintayksiköiden on kuitenkin mahdollista yleiseen etuun liittyvistä pakottavista syistä irtisanoa sopimuksia päättymään pidemmällä siirtymäajalla, 30.6.2030 mennessä, mikäli sopimuksen irtisanomisesta olisi poikkeuksellisesti kohtuuttomia seurauksia tai sopimuksen irtisanomiseen liittyy merkittäviä taloudellisia riskejä. Pidemmän siirtymäajan hyödyntämisestä tulee tehdä ilmoitus Valtiokonttorille viimeistään 30.9.2026.

ICT- sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden osalta lakimuutos on merkittävä. Palvelut tuottaa tällä hetkellä sidosyksikkönä toimiva Meidän IT ja talous Oy (Meita Oy), josta Etelä-Karjalan liiton omistus on 0,2 % eikä omistuksen nostaminen uuden lain vaatimaan 10 %:iin ole mahdollista. Meitaan on lähes 20 vuoden aikana toteutettu alueellisesti yhteinen infra, järjestelmät ja sopimukset, joissa on vahvat keskinäiset riippuvuudet.

Hankintalain muutokset edellyttävät kunnilta ja kuntayhtymiltä arviointia ja suunnitelmaa siitä, miten ICT-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut järjestetään jatkossa. Vaihtoehtoina voivat olla esimerkiksi kuntien ja kuntayhtymien välisten yhteistoimintarakenteiden muodostaminen, toimivallan siirtäminen yhteiselle organisaatiolle tai kuntayhtymän oman osaamisen vahvistaminen ja palveluiden kilpailuttaminen osissa markkinoilta. Valmisteluun liittyy merkittäviä oikeudellisia, toiminnallisia, taloudellisia ja teknisiä vaikutuksia, jotka on arvioitava ennen lopullisten ratkaisujen tekemistä.

Vaihtoehtojen valmistelu ja toteutus tulee viemään aikaa ja muutoksiin liittyy kustannuksia sekä jatkuvuusriskejä, joten pidemmän siirtymäajan hyödyntäminen on välttämätöntä. ICT-, talous- ja henkilöstöhallintopalvelut muodostavat laajan ja toisiinsa integroituneen maakunnan laajuisen kokonaisuuden, jonka muuttaminen edellyttää huolellista valmistelua, vaihtoehtojen arviointia, sopimusjärjestelyjen uudistamista, teknisiä

muutoksia sekä mahdollisesti yhteistyötä kuntien kanssa. Riittävä siirtymäaika mahdollistaa muutosten toteuttamisen hallitusti siten, että asiakkaiden palvelujen jatkuvuus, tietoturva, kyberturvallisuus, varautuminen sekä kustannustehokkuus voidaan turvata koko muutosprosessin ajan. Tämä vähentää myös riskiä siitä, että kuntayhtymä joutuisi tekemään kiireellisiä ja pitkän aikavälin kannalta epätarkoituksenmukaisia ratkaisuja palveluiden järjestämiseksi. Kuntayhtymän erittäin rajalliset resurssit eivät mahdollista useiden samanaikaisten järjestelmä- ja palvelumuutosten toteuttamista ilman merkittävää toiminnallista riskiä.

Tietohallinnon organisoituminen muutokseen

Koska hankintalain muutosten laajat tekniset vaikutukset kohdistuvat erityisesti ICT-palveluihin, muutosten valmistelun käynnistäminen on kuntayhtymän toiminnan jatkuvuuden ja riskienhallinnan näkökulmasta perusteltua.

Kuntayhtymän tietohallinnon resurssit ovat erittäin rajalliset eikä käytettävissä ole riittävää asiantuntemusta nykytilan analysointiin, vaihtoehtojen arviointiin, tietojärjestelmä- ja sopimusriippuvuuksien selvittämiseen sekä mahdollisten muutosten suunnitteluun. Kuntayhtymän kannalta on kuitenkin tärkeää varmistaa palveluiden jatkuvuus, tietoturva, tietosuoja, varautuminen sekä kustannustehokkaat ratkaisut myös hankintalain muutoksen aiheuttamien muutosten jälkeen.

Tietohallinto varmistaa, että kuntayhtymän tieto, järjestelmät ja digipalvelut toimivat turvallisesti, tehokkaasti ja tukevat palveluiden tuottamista. ICT-palveluiden tuottaminen voidaan ulkoistaa, mutta kuntayhtymä vastaa sopimusten ja kustannusten hallinnasta, siitä mitä tilataan, miten häiriöihin ja poikkeustilanteisiin kuntayhtymässä varaudutaan sekä jalkauttaa järjestelmiin ja toimintamalleihin liittyvät muutokset kuntayhtymässä. Muutosvaiheessa tulee myös analysoida ICT-ympäristön nykytilanne ja riippuvuudet, selvittää sopimuksiin liittyvät vaihtoehdot, kartoittaa tulevaisuuden tarpeet sekä vaihtoehdot näihin vastaamiseksi. Valmisteluprosessin aikana tulee pystyä selvittämään alueen kuntien ja kuntayhtymien näkemykset tavasta, jolla tarvittavat ICT-, talous- ja henkilöstöhallinnon palvelut voidaan hankkia joko yhteiskilpailutuksella tai yhteisellä organisaatiolla.

Meita Oy on valmistellut kunnille ja kuntayhtymille määräaikaisen tietohallintopalvelun, jonka tarkoituksena on tukea kuntia ja kuntayhtymiä hankintalain muutoksista aiheutuvassa valmistelutyössä sekä pilotoida maakunnan kuntien ja kuntayhtymien keskitettyä tietohallintoa. Tällä hetkellä kuntayhtymässä ei ole omaa tai jaettua tietohallintopäällikköä, mutta rooli tulee olemaan välttämätön muutosvaiheessa ja todennäköisesti myös sen jälkeen, riippuen palveluiden tulevasta toteutuksesta. Koska hankintalain muutosten jälkeinen organisoituminen ja palvelujen organisoiminen on vielä avoin, tuki valmistelutyölle ja mahdollinen tietohallinnon pilotointi ostopalveluna on tarkoituksenmukainen vaihtoehto. Meita Oy pystyy tarjoamaan tehtävään henkilön, joka tuntee kuntien ICT-ympäristön ja työ pääsee käyntiin nopeasti. Kuntien yhteisen ICT-toimintaympäristön toteuttaminen edellyttää, että kunnilla tai kuntien yhteistoimintaorganisaatiolla on oma tietohallinto ja riittävä kyky toimia

palvelujen tilaajana sekä yhteensovittaa eri substanssijärjestelmät kokonaisarkkitehtuuriin.

Meita Oy on ehdottanut Etelä- ja Pohjois-Karjalan kunnille ja kuntayhtymille yhteisen tietohallintopäällikön nimeämistä, jonka kustannukset kunnat ja kuntayhtymät jakavat. Hinnoitteluun sisältyy lisäksi juridiset selvitykset kuntien ja kuntayhtymien uuden hankintalain mahdollistamista tukipalveluiden yhteistyömalleista sekä edessä olevien muutosten edellyttämä tekninen toteutussuunnitelma ja sen testaus. Kunnat ja kuntayhtymät ohjaavat palvelun sisältöä ja valmistelua. Sopimus on määräaikainen 30.6.2027 asti, mihin mennessä on tavoitteena ratkaista tavoitetila ja eteneminen ICT- sekä talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden järjestämiseksi.

Palvelun hinta on 980 €/kk eli sopimusajalla 1.9.2026-30.6.2027 yhteensä 9800 € (alv 0 %).

Meitan tarjoaman tietohallintopalvelun tavoitteena ei ole sitoa kuntayhtymää määrättyyn lopputulokseen, vaan tuottaa päätöksenteon tueksi tarvittavat selvitykset ja valmistella vaihtoehtoja siten, että kuntayhtymä voi tehdä tarkoituksenmukaiset ratkaisut palveluidensa järjestämiseksi. Palvelu tukee myös siirtymäaikaisten hyödyntämistä sekä mahdollisia yhteisiä ratkaisuja kuntien kanssa.

Ehdotus

Maakuntahallitus päättää:

- käynnistää hankintalain muutoksista aiheutuvien kuntayhtymän valmistelutehtävien toteuttamisen;
- hyödyntää Valtionkonttorille tehtävällä ilmoitusmenettelyllä pidempää siirtymäaikaa enintään 30.6.2030 asti hallittujen muutosten suunnittelemiseksi ja toteuttamiseksi ja valtuuttaa hallinto- ja kehittämisjohtajan tekemään ilmoituksen Valtiokonttorille;
- valtuuttaa hallinto- ja kehittämispalveluiden yksikköä valmistelevaan tarvittavat selvitykset kunnan ICT-, talous- ja henkilöstöhallinnon palveluiden tulevaisuuden järjestämiseksi.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Etelä-Karjalan liiton taloustilanne 6/2026

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 105
54/02.00/2026

Valmistelija

Olli Seppänen
puh. +358 40 139 0175
olli.seppanen@ekarjala.fi

Ennuste liiton tuloslaskelmaksi ja toimintakatteeksi toiminnoittain vuonna 2026 on seuraava:

TULOSLASKELMA	TP 2025	ENN 2026	TA2026
Myyntituotot	2 486 655	2 523 367	2 511 615
Tuet ja avustukset	326 865	292 578	358 793
Muut toimintatuotot	0	7 077	0
TOIMINTATUOTOT	2 813 520	2 823 021	2 870 408
Henkilöstökulut	-1 987 808	-1 993 657	-2 033 012
Palvelujen ostot	-727 032	-788 219	-826 410
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-46 175	-31 083	-26 486
Avustukset	-12 000	-10 200	-10 000
Muut toimintakulut	-83 754	-86 365	-80 500
TOIMINTAKULUT	-2 856 768	-2 909 523	-2 976 408
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-43 249	-86 502	-106 000
Rahoitustuotot ja -kulut	19 092	10 085	6 000
VUOSIKATE	-24 156	-76 417	-100 000
TILIKAUDEN TULOS	-24 156	-76 417	-100 000
Varausten ja rahastojen muutos	40 449	0	0
YLIJÄÄMÄ / ALIJÄÄMÄ	16 293	-76 417	-100 000

VARSINAINEN TOIMINTA	TP 2025	ENN 2026	TA2026
TOIMINTATUOTOT	2 491 263	2 539 002	2 520 116
TOIMINTAKULUT	-2 349 878	-2 412 546	-2 494 916
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	141 386	126 456	25 200

RAJAOHJELMAT	TP 2025	ENN 2026	TA2026
TOIMINTATUOTOT	90 218	9 007	17 644
TOIMINTAKULUT	-90 218	-6 066	-17 644
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	0	2 941	0

Maakuntahallitus

§ 105

24.08.2026

PROJEKTITOIMINTA	TP 2025	ENN 2026	TA2026
TOIMINTATUOTOT	306 384	275 013	332 648
TOIMINTAKULUT	-473 503	-490 912	-463 848
TOIMINTAKATE YHTEENSÄ	-167 119	-215 899	-131 200

Ehdotus

Merkitään tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Maakuntahallitus

§ 106

24.08.2026

Lähetekeskustelu Etelä-Karjalan liiton vuoden 2027 talousarviosta ja talous- ja toimintasuunnitelmasta vuosille 2027-2029

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 106

124/00.01.02.00/2026

Valmistelija

Olli Seppänen
puh. + 358 40 139 0175
olli.seppanen@ekarjala.fi

Etelä-Karjalan liitossa on aloitettu vuoden 2027 talousarvion ja vuosien 2027-2029 toiminnan ja talouden suunnittelu virkavalmisteluna. Tulevien kolmen viikon aikana käydään kuntien kanssa keskustelut valmistelun pohjaksi.

Valmistelussa huomioidaan tarkastuslautakunnan arviointikertomuksen huomiot.

Vuoden 2025 tilinpäätös oli n. 34 t€ ylijäämäinen ja kuluvan vuoden talousarvio 100 t€ alijäämäinen. Puolivuosiennuste kuluvan vuodelle arvioi tilinpäätöksen olevan n. 76 t€ alijäämäinen. Liiton taloutta tulevina vuosina rasittanee yleisesti aiempia vuosia vaikeampi taloustilanne Suomessa ja kuntataloudessa.

Kuluvalle vuodelle maakuntavaltuusto hyväksyi jäsenkuntien maksuosuuden nousuksi 2%, vuodelle 2027 2,5% ja vuodelle 2028 2%.

Ehdotus

Käydään lähetekeskustelu vuoden 2027 talousarviosta ja toimintasuunnitelman painopisteistä ja rahoituksen tasosta. Talousarvion laadintaa jatketaan maakuntahallituksen evästysten pohjalta.

Päätös

Talousarvion laadintaa jatketaan maakuntahallituksen evästysten pohjalta.

Merkittiin, että Linda Brandt-Ahde saapui kokoukseen klo 11:08 ja Jukka Kopra poistui kokouksesta klo 11:10.

Maakuntahallitus

§ 107

24.08.2026

Itä-Suomen neuvottelukunnan kokous

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 107
5/00.04.01/2021

Valmistelija

Olli Seppänen
puh. +358 139 0175
olli.seppanen@ekarjala.fi

Itä-Suomen neuvottelukunnan kokous pidettiin 29.4.2026 Helsingissä.

Ehdotus

Merkitään kokouksessa käsitellyt asiat tiedoksi.

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Liitteet

7 Itä-Suomen neuvottelukunnan 29.4.2026 kokouksen pöytäkirja

Maakuntahallitus

§ 108

24.08.2026

Viranhaltijapäätökset 2.6.-17.8.2026

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 108

Ehdotus Merkitään tiedoksi ja päätetään olla käyttämättä otto-oikeutta.

Päätös Merkittiin tiedoksi ja ei käytetä otto-oikeutta.

Liitteet 8 Viranhaltijapäätökset 2.6.-17.8.2026

Maakuntahallitus

§ 109

24.08.2026

Tiedoksi asiat

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 109

Tiedoksi annettavia asioita ei ollut.

Maakuntahallitus

§ 110

24.08.2026

Muut asiat

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 110

**Suurlähettiläs vierailu ja Geopark-konferenssi
järjestetään syyskuun puolivälissä Etelä-Karjalassa**

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

**Kaakkois-Suomi – Venäjä CBC-ohjelman loppuraportti
hyväksytty**

Päätös

Merkittiin tiedoksi.

Maakuntahallitus

§ 111

24.08.2026

Seuraava kokous

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 111

Ehdotus

Maakuntahallituksen seuraava kokous pidetään: Maanantai 14.9.2026 klo 9.30, Etelä-Karjalan liitto kokoustila Koivikko.

Päätös

Hyväksyttiin ehdotuksen mukaisesti.

Vuoden 2026 Etelä-Karjala-palkinnon myöntäminen

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 112
11/04.00.04/2024

Valmistelija

Heli Gynther
puh. +358 40 4855 109
heli.gynther@ekarjala.fi

Etelä-Karjala-palkinto jaetaan vuosittain maakuntapäivän yhteydessä tunnustuksena henkilölle, joka omalla toiminnallaan on esimerkillisesti edistänyt maakunnan kehittymistä ja maakuntaohjelman toteutusta. Etelä-Karjala-palkinto on Riikka Purosen työ "Älykello", joka viittaa metsään ja sinirihmastoihin, jossa sienet luovat maanalaisia tietoverkkoja ja vaikuttavat ihmisten elämään monin tavoin. Palkinto symboloi vaikuttamista ja laajoja verkostoja, joita Etelä-Karjala-palkinnon saajalla tulee olla.

Viime vuonna 2025 palkintoteemana oli Yritteliäs eKarjala, ja palkinnon sai VirQ:n imatralainen yrittäjä Tiina Kärkäs-Sund. Historian ensimmäisen Etelä-Karjala-palkinnon teema vuonna 2024 oli Vilkaisliikkeinen eKarjala, ja palkinnon sai musiikkialan moniottelija Seppo Äikäs.

Tänä vuonna maakuntapäivän teemana on uuden Etelä-Karjala-ohjelman kärjistä "kansainvälisesti osaava". Teeman mukaisesti palkinto halutaan kohdistaa henkilölle, joka toimii esimerkiksi hakien kasvua kansainvälisestä osaamisesta ja osaajista. Palkinnon saajalta odotetaan halua ja kykyä kehittää sekä vahvistaa yhteistyötä, osaamista ja muutosmyönteisyyttä.

Etelä-Karjala-palkinto jaetaan lokakuun 30. päivänä järjestettävässä maakuntapäivässä.

Ehdotus

Maakuntahallitus päättää vuoden 2026 Etelä-Karjala-palkinnon myöntämisestä.

Päätös

Maakuntahallitus päätti vuoden 2026 Etelä-Karjala palkinnon jakamisesta. Palkinto jaetaan maakuntapäivässä.

Maakuntahallitus

§ 113

24.08.2026

Kokouksen päättäminen

Maakuntahallitus 24.08.2026 § 113

Ehdotus

Maakuntahallituksen puheenjohtaja päättää kokouksen.

Päätös

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 11:29.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 91, § 92, § 94, § 102, § 105, § 106, § 107, § 108, § 109, § 110, § 113

Muutoksenhakukielto

Päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäliä: § 93, § 95, § 96, § 97, § 98, § 99, § 100, § 101, § 103, § 104, § 111, § 112

OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (*asianosainen*), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Viranomaiselle toimitetun sähköisen asiakirjan katsotaan saapuneen määräajassa, jos asiakirja saapuu viimeistään määräajan viimeisen päivän aikana. Paperinen oikaisuvaatimuskirjelmä on toimitettava Etelä-Karjalan liiton kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Kun käytetään tavallista sähköistä tiedoksiantoa, asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä. Kirjeitse tapahtuvan tiedoksiannon kohdalla asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Etelä-Karjalan maakuntahallitus.

Kirjaamon yhteystiedot:

Käyntiosoite: Kauppakatu 40 D, 5. krs, 53100 Lappeenranta

Postiosoite: Kauppakatu 40 D, 53100 Lappeenranta
Sähköposti: kirjaamo@ekarjala.fi
Puhelin: 040 1390 175
Kirjaamon aukioloaika on maanantaista perjantaihin klo 9-15.

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Pöytäkirja

Päätöstä koskevia pöytäkirjanotteita ja liitteitä voi pyytää Etelä-Karjalan liiton kirjaamosta.

Päätös on annettu asianosaiselle tiedoksi sähköpostilla.

Pöytäkirja on viety nähtäväksi Etelä-Karjalan liiton internet-sivuille
<https://liitto.ekarjala.fi>